

Handläggare
Sofia Kántor
Telefon: 08-508 33 168**Till**
Utbildningsnämnden
2017-09-21

Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 1.7.1-1526/2017

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Inger Pripp
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har fått förslaget till program för barns rättigheter och inflytande 2018-2022 på remiss från kommunstyrelsen. Programmet ska fungera som en övergripande vägledning när stadens nämnder och bolagsstyrelser planerar sitt arbete för att nå vision 2040 Ett Stockholm för alla med fokus på barnets rättigheter och inflytande. Programmet tydliggör inriktningen för arbetet och preciserar ett antal gemensamma fokusområden samt beskriver ansvarsfördelning, övergripande arbetssätt och hur uppföljningen ska genomföras.

Bakgrund

I stadens budget för 2015 anges att ett handlingsprogram för barns rättigheter och inflytande med utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) ska tas fram.

Ärendet

Förslaget till program för barns rättigheter och inflytande 2018-2022 syftar till att säkerställa barnets rättigheter och förbättra flickors och pojkars levnadsvillkor. I programmets första del

beskrivs vilka utmaningar som finns när det gäller barns rättigheter och inflytande och vad staden strävar efter inom området.

Programmets andra del fastställer stadens övergripande inriktning med arbetet och pekar ut fem fokusområden vilka är prioriterade för staden att arbeta med:

Fokusområden

1. Beslutsfattare och medarbetare ska beakta barnperspektivet och omsätta barnets rättigheter i alla beslut, uppdrag och i det dagliga arbetet.
2. Barns rätt till likabehandling och skydd mot diskriminering ska säkerställas.
3. Barn ska ges förutsättningar att uttrycka och få sina åsikter respekterade.
4. Barn och vuxna ska ha kunskap om barnets rättigheter och vad de innebär i praktiken.
5. Barn ska vara trygga och skyddas mot fysiskt och psykiskt våld.

Den tredje delen av programmet beskriver ansvarsfördelning och övergripande arbetssätt samt hur uppföljningen ska göras.

Programmet anger inte specifikt vilka nämnder och bolagsstyrelser som ska göra vad. Verksamheterna ska i sin ordinarie planering själva konkretisera vilka aktiviteter som behöver genomföras inom de utpekade fokusområdena för att nå stadens övergripande mål. Implementering av programmet sker inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med förskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningarnas synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen tillstyrker i huvudsak programmets förslag och de områden som programmet lyfter fram och har även deltagit i framtagandet av nu liggande förslag till program. Förvaltningen vill framhålla att gällande skollagstiftning och läroplaner uttrycker en värdegrund som reflekterar barnkonventionen och det nationella uppdraget. Förvaltningen ser att det är av vikt att programmet inte uppfattas som något som ligger utanför det nationella uppdraget utan att programmet snarare ses som en del av detta arbete. Av det följer att programmets

innehåll även är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och därmed följs upp enligt detta.

Fokusområdena och de prioriterade frågorna

Förvaltningen noterar att flera av de prioriterade frågorna samt fokusområdena är kopplade till gällande skollagstiftning och läroplaner, exempelvis vad gäller förbud mot diskriminering (2.1) det förbyggande och främjande arbetet med kränkande behandling (2.3 och 5.3) och likvärdiga förutsättningar för att utvecklas till sin fulla potential (2.2). Förvaltningen saknar ett tydliggörande gällande på vilket sätt de prioriterade frågorna under varje fokusområde förhåller sig till de andra fokusområdena och vilken betydelse de prioriterade frågorna ska tillmätas i förhållande till varandra samt till gällande lagstiftning och styrdokument.

Implementering och uppföljning

Av programmet framgår att implementering ska ske av varje förvaltning och bolag. I det arbetet ska arbetsmetoder som på ett systematiskt och långsiktigt sätt kan stärka barns rättigheter i beslut och åtgärder användas. Det framgår av förslaget till program inte vilka dessa metoder är, eller hur dessa metoder fungerar. Förvaltningen anser att kravet på att använda programmet som underlag vid verksamhetsplanering och uppföljning utgör en arbetsmetod för att säkerställa att programmet och fokusområdena implementeras. Detta behöver enligt förvaltningen förtydligas.

Förvaltningen vill även framhålla att tillförandet av kunskap inom staden också utgör en arbetsmetod för implementering, vilket behöver förtydligas. Arbetet med kunskapsutveckling behöver enligt förvaltningen även följas upp.

Förvaltningen ser behovet av att exempel, stödmaterial och förslag på litteratur tas fram för att varje förvaltning ska kunna arbeta vidare utifrån programmets inriktning. Exempelvis en barnchecklista som varje nämnd/förvaltning kan utgå ifrån och bearbeta utifrån vad som passar nämndens arbete. Förvaltningen har redan påbörjat arbetet med att i tjänsteutlåtanden genomföra barnkonsekvensanalyser men ser behovet av ytterligare stöd i arbetet för hur barn kan komma till tals och bli lyssnade på i beslutsprocesser samt stöd i hur dessa arbetssätt bör användas. Förvaltningen ser även fram emot ytterligare stöd i det pågående arbetet för att elever ska kunna komma till tals och ges möjlighet att uttrycka sin åsikt, exempelvis vad gäller vid rekrytering av rektorer till stadens skolor.

Förvaltningen ser även behovet av att användandet och även resultatet av barnchecklistor och barnkonsekvensanalyser i tjänsteutlåtanden följs upp särskilt för att säkerställa att barnets bästa har beaktats.

Uppföljning av programmet ska ske i ILS-systemet. Detta gäller även ”program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning” samt ”program för ett jämställt Stockholm 2018-2022” som är ute på remiss. Förvaltningen vill framhålla att om alla stadens program ska följas upp med aktiviteter och indikatorer i ILS-systemet är det av yttersta vikt att eventuella uppdrag till nämnderna som är kopplade till respektive program inte konkurrerar med varandra. Detta för att säkerställa ett intersektionellt perspektiv i genomförande och uppföljning men framförallt så att det inte leder till en otydlighet i styrkedjan, något som kommer att motverka grundtanken med programmen. Förvaltningen vill även framhålla vikten av att inte införa för många indikatorer utöver de som redan finns i ILS. Om eventuella ytterligare indikatorer föreslås vill förvaltningen understryka att andra indikatorer än exempelvis brukarundersökningsfrågor behövs som komplement för att ge en så samlad bild som möjligt.

Förvaltningen efterfrågar även ett förtydligande avseende hur stadens arbete för att säkerställa att barn och vuxna har kunskaper om barnets rättigheter ska följas upp.

Förvaltningen saknar vidare skrivningar om vikten av att ett barnrättsperspektiv beaktas i upphandlingsfrågor. Mycket av stadens service är utlagd på entreprenad och för att programmet ska ha önskad effekt bör detta perspektiv beaktas vid upphandlingar, till exempel vid byggandet av nya skolor och förskolor.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen samt att beslutet justeras omedelbart.

Bilaga

Förslag till program för barns rättigheter och inflytande 2018-2022